

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie XI./2022
Senát IV

Nález:

spisová značka	II. ÚS 350/2021
populárny názov	Odstraňovanie vád odporu
sudca spravodajca	Ivan Fiačan
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	27.10.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	V prípade, ak procesný úkon (teda aj odpor) nemá požadované náležitosti, procesné právo upravuje postup, ako sa s takouto situáciou vysporiadať, a to prostredníctvom inštitútu odstraňovania vád podaní (§ 128 – § 130 CSP). Procesný úkon, hoci s vadami, však vyvolá procesné účinky. Na odpor sa teda po doplnení požadovaných náležitostí hľadí, akoby bol podaný bez väd. Pokiaľ súd odmietol odpor sťažovateľky – právnickej osoby podpísanej len jedným z dvoch spoločne konajúcich konateľov, a nevyzval ju na odstránenie tohto nedostatku, ide o formalistický a prísny prístup, ktorého následkom je porušenie práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	V konaní pred všeobecnými súdmi bola sťažovateľka v postavení žalovanej v spore o zaplatenie sumy s prísl. Okresný súd vydal vo veci platobný rozkaz. Sťažovateľka podala proti platobnému rozkazu odpor a žiadala zrušiť aj výrok o trovách konania. Odpor a žiadosť o zrušenie výroku o trovách konania podpísal len jeden konateľ, pričom sťažovateľka koná prostredníctvom dvoch konateľov, ktorí konajú spoločne. Z tohto dôvodu okresný súd odpor odmietol ako podaný neoprávnenou osobou. V odôvodnení poukázal na to, že dôsledkom nedodržania spôsobu konania štatutárneho orgánu je absolútna neplatnosť právneho úkonu pre rozpor so zákonom. Proti uzneseniu o odmietnutí odporu podala sťažovateľka odvolanie. Uviedla, že k nepodpisaniu odporu obomi konateľmi muselo dôjsť omylom, a zároveň predložila listinu – čestné vyhlásenie druhého konateľa, ktorý vyjadril súhlas s podaným odporom. Napadnutým uznesením krajský súd uznesenie okresného súdu o odmietnutí odporu potvrdil. Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie. Najvyšší súd

	dovolanie odmietol.
z odôvodnenia	<p>Sťažovateľkina námietka v dovolaní smeruje k arbitrárnemu posúdeniu osoby oprávnenej podať odpor, resp. k arbitrárnemu posúdeniu postupu krajského súdu, ak neodstránil nedostatok konania obidvoma konateľmi za sťažovateľku.</p> <p>Okresný a krajský súd medzi stranami nesporné skutočnosti týkajúce sa podpísania a podania odporu proti platobnému rozkazu uzavreli tak, že išlo o podanie odporu neoprávnenou osobou. Podstatou dovolania sťažovateľky bol nesúhlas s týmto právnym posúdením. Podstata sporu sťažovateľky v dovolacom konaní je zrozumiteľná. Medzi stranami bolo sporné, či možno podanie odporu len jedným z dvoch spoločne za spoločnosť konajúcich konateľov vyhodnotiť ako odpor podaný neoprávnenou osobou, a najmä to, či môže súd takýto odpor bez ďalšieho (bez výzvy na odstránenie tohto nedostatku) z tohto dôvodu odmietnuť. Sťažovateľka nespochybňuje, že odpor mal správne podpísať aj druhý konateľ, čo sa však nestalo a snažila sa to zhojiť jeho dodatočným čestným vyhlásením a súhlasom s odporom. Podľa sťažovateľky ju však súdy vyzvať na odstránenie tohto nedostatku, a to buď prostredníctvom § 161 CSP alebo podľa § 129 ods. 1 CSP.</p> <p>Základom argumentácie najvyššieho súdu je právny záver o tom, že ak dôjde ku konaniu za právnickú osobu spôsobom, ktorý je v rozpore so zápisom v obchodnom registri, nemôže ísť o úkon tejto právnickej osoby, ale ide o úkon fyzickej osoby, ktorá takýto úkon urobila, okrem prípadu, ak by takéto konanie spadalo pod zákonné zastúpenie, napr. podľa § 15 a § 16 Obchodného zákonníka, prípadne pod zmluvné zastúpenie. Ak však určitá osoba vystupuje ako štatutárny orgán, neprichádza do úvahy ani skúmanie, či nemohla vystupovať v inom postavení, napr. ako zákonný zástupca podľa § 15 Obchodného zákonníka.</p> <p>Najvyšší súd v napadnutom uznesení poukazuje na doktrinálne závery týkajúceho sa konania právnickej osoby so záverom, že ak nie je dodržaný spôsob konania za právnickú osobu (v tomto prípade podpísanie, resp. podanie odporu spoločne dvomi konateľmi), nejde o prejav vôle, teda o právny úkon danej právnickej osoby. Z uvedeného vyvodzuje, že odpor podaný len jedným konateľom, nie je procesným úkonom urobeným právnickou osobou – žalovaným, teda sťažovateľkou.</p> <p>Najvyšší súd nepripúšťa ani to, že by išlo o nedostatok podmienok konania, ktorý by mal súd z úradnej moci odstraňovať podľa § 161 CSP, ani to, že by išlo o vadu podania podľa § 129 CSP.</p> <p>V uvedenej veci je zrejmé, že subjektom, ktorý podal odpor, bola právnická osoba – spoločnosť s ručením obmedzeným (sťažovateľka). Keďže podľa výpisu z obchodného registra tejto spoločnosti za spoločnosť spoločne konajú vždy dvaja konatelia, mali správne podpísať podaný odpor obidvaja. Odpor však podpísal len jeden z nich. Na odpore tak chýbal podpis druhého konateľa. Je nepochybné, že podpis osoby, ktorá podanie robí, je náležitou každého podania [§ 127 ods. 1 písm. e) CSP]. Táto náležitosť v predpísanej forme (podpis dvoch konateľov) však pri podanom odpore chýbala.</p> <p>V prípade, ak procesný úkon (teda aj odpor) nemá požadované náležitosti, procesné právo upravuje postup, ako sa s takouto situáciou vysporiadať, a to prostredníctvom inštitútu odstraňovania väd podaní (§ 128 – § 130 CSP). Procesný úkon, hoci s vadami, však vyvolá procesné účinky. Na odpor sa teda po doplnení požadovaných náležitostí hľadí, akoby bol podaný bez väd.</p> <p>Na týchto záveroch existuje zhoda v právnej doktríne, ako aj v súdnej praxi. Podľa komentárovej literatúry „v prípade, že podanie strany nemá zákonom stanovené náležitosti, hovorí sa o vadách. Za vadu podania sa považuje predovšetkým absencia niektorej obsahovej náležitosti stanovenej zákonom pre podanie. Ide o tzv. neúplné podanie. Napríklad, ak podanie neobsahuje podpis</p>

toho, kto podanie robí, je možné ho následne na výzvu súdu doplniť. Ak podávateľ výzve súdu vyhovie a podpis doplní, budú účinky podania zachované k okamihu podania, nie až pripojením podpisu“ (pozri Záhradníková, R. In: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 464, zhodne napr. uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 20 Cdo 2409/2000). Podobne aj komentár k Občianskemu súdnemu poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý obsahoval podobnú úpravu (§ 42 a § 43 OSP), za neúplné podanie považoval také, ktorému chýba jedna alebo viac náležitostí (Števček, M. In: Števček, M., Ficová, S. a kol. Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 132). 28. Vzhľadom na to, že odpor je podaním vo veci samej a chýbal na ňom podpis jedného člena štatutárneho orgánu, išlo o podanie neúplné a do úvahy prichádzal postup podľa § 129 CSP. Túto situáciu tak možno prirovnať situácii, ak by odpor (fyzickej alebo právnickej osoby) neobsahoval žiadny podpis (osoba ho omylom zabudla podpísať). Vo všetkých prípadoch ide o vadu v podpise, ktorú je potrebné posudzovať rovnako a aplikovať § 129 CSP.

Súdy však pri posudzovaní tohto nedostatku postupovali neprimerane prísne a túto chybu nezvratne sankcionovali tak, že sťažovateľku nevyzvali na odstránenie tohto nedostatku a odpor odmietli. V odvolacom konaní nezohľadnili ani následné dodatočné doplnenie podpisu druhého konateľa a jeho vyjadrenie súhlasu s podaným odporom. 30. Ústavný súd nespochybňuje snahu najvyššieho súdu trvať na dodržiavaní jasných pravidiel stanovených zákonom. Rozhodne nemožno spochybňovať význam formalít a podmienok konania, ktoré musia byť dodržané v konaní pred súdmi [pozri napr. III. ÚS 194/2012 alebo rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky (ďalej len „ÚS ČR“) č. k. IV. ÚS 281/04, III. ÚS 2373/21]. Tieto obmedzenia a ich výklad však nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo spochybnené vo svojej podstate. Preto sa pri posudzovaní splnenia formálnych podmienok a náležitostí konania treba vyhnúť prehnanému formalizmu, ktorý by zasahoval do zásad spravodlivého procesu, ale aj prehnanej pružnosti, ktorá by viedla k spochybneniu procesných podmienok stanovených zákonom (pozri ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 2373/21, Walchli proti Francúzsku, č. 35787/03, § 29, z 26. júla 2007).

Ústavný súd je toho názoru, že je v súlade s čl. 46 ods. 1 ústavy, ak všeobecné súdy pri posudzovaní podaní účastníkov konania volia postup, ktorý je ústretovejší k právu účastníkov na prístup k súdu (podobne ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 354/15). Splnenie určitých formálnych náležitostí podaní, ako aj stanovenie podmienok konania dávajú súdnemu konaniu potrebnú formálnosť a jasné pravidlá. Tie však nemôžu byť vyžadované tak, že od účastníkov konania sa bude vyžadovať bezpodmienečná neomylnosť. Tak ako má súd právo na opravu svojich chýb prostredníctvom inštitútu opravy rozsudku (§ 224 CSP) alebo doplnenia rozsudku (§ 225 CSP), určitá primeraná tolerancia by mala existovať aj vo vzťahu k prípadným nedostatkom úkonov strán sporu.

V posudzovanej veci najvyšší súd aproboval právny názor krajského a okresného súdu, podľa ktorého právny úkon len jedného konateľa, ak majú konať spoločne dvaja konatelia, je absolútne neplatný. V tomto kontexte je potrebné poukázať na rozdiel medzi hmotnoprávnymi úkonmi a procesnoprávnymi úkonmi. Pri hmotnoprávnom úkone sa skúmajú (okrem iného) jednotlivé náležitosti vôle osoby, ktorá právny úkon urobila, prejav tejto vôle a zhoda vôle s jej prejavom. Dodržanie náležitostí vôle a zhoda vôle s jej prejavom môže mať v niektorých prípadoch vplyv na platnosť právnych úkonov. Na druhej strane pri procesných úkonoch sa uplatňuje tzv. teória prejavu vôle a súd neprihliada na to, čo bolo voči nemu skutočne prejavené. Podania sa posudzujú z objektívneho hľadiska a súlad medzi vôľou a jej vonkajším prejavom sa nezohľadňuje. Pri procesných podaniach je preto bez významu omyl, tieseň, vážnosť alebo sloboda vôle. Nemožno uvažovať ani o platnosti a neplatnosti procesného úkonu, ako je to v hmotnom práve (pozri Sedlačko, F. In: Števček, M. a kol. Civilné právo

procesné. Úvod do civilného procesu a sporové konanie. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 225 a tam citovaná literatúra). Procesné úkony strán a ani súdu tak nedisponujú vlastnosťou platnosti, ale pri procesných úkonoch strán hovoríme o vadnosti/bezvadnosti, účinnosti/neúčinnosti, prípustnosti/nepripustnosti (pozri Winterová, A. In: Winterová, A, Macková, A. a kol. Civilní právo procesní. Díl. I: řízení náležitostí, 9. aktualizované vydání, Leges Praha, 2018, s. 174 a nasl.), príp. pri procesných úkonoch súdu rozoznávame ich právoplatnosť a vykonateľnosť.

Preto na procesné úkony nemôžeme bez ďalšieho aplikovať to, čo platí pre hmotnoprávne úkony, a nie je možné na vady procesných úkonov aplikovať hmotnoprávne ustanovenia (Macur, J. Lze posuzovat procesní jednání stran podle ustanovení hmotného práva o vadách právních úkonů? Právní rozhledy 11/1995, s. 440 a nasl.). Rovnako podľa uznesenia najvyššieho súdu č. k. 5 M Cdo 10/2009 z 10. marca 2010 „Procesné úkony účastníkov nemožno posudzovať podľa hmotnoprávnych kritérií, ktoré sú ustanovené hmotným právom...“. Pri procesnom úkone súd skúma, či má požadované náležitosti, a pokiaľ tomu tak nie je, CSP upravuje v § 128 – § 130 CSP postup, ako tieto vady odstrániť. Podobne CSP upravuje v § 161 CSP postup, ak nie sú splnené procesné podmienky. Je teda zrejmé, že vady procesných úkonov sa odstraňujú v inom právnom režime ako vady hmotnoprávnych úkonov. To isté platí o dôsledkoch týchto väd.

V tomto kontexte možno poukázať aj na v praxi dlhodobo akceptovaný postup súdov v prípade, ak za stranu sporu koná zástupca a tento súdu opomenie priložiť splnomocnenie. V uvedenom prípade v čase, keď súd nemá preukázané oprávnenie konať za túto osobu (splnomocnenie), chýba na podaní vlastne podpis strany, pretože podanie namiesto nej podpísal niekto úplne iný. Súdy však nedostatok preukázania splnomocnenia odstraňujú prostredníctvom výzvy na jeho doloženie, pretože nedostatok zastúpenia sa považuje za nedostatok podmienky konania (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 1 Cdo 152/2010). Pokiaľ teda za stranu podá a podpíše podanie úplne nesúvisiaca osoba, jej domnelý zástupca, súdy tento nedostatok nevyhodnotia tak, že za stranu nekoná oprávnená osoba (v našom prípade osoba zapísaná v obchodnom registri), ale túto osobu vyzývajú na odstránenie tohto nedostatku doplnením plnomocenstva. Je preto neprímerane prísne a v porovnaní s uvedenou situáciou nevyvážené, ak súd nedostatok podpisu druhého konateľa nemieni odstrániť a nezvratne tento omyl sankcionuje, avšak nedostatok podpisu strany odstráni v prípade, ak strana tvrdí, že je zastúpená a zabudla pripojiť splnomocnenie.

Preto, pokiaľ súd odmietol odpor sťažovateľky – právnickej osoby podpísanej len jedným z dvoch spoločne konajúcich konateľov, a nevyzval ju na odstránenie tohto nedostatku, ide o formalistický a prísny prístup, ktorého následkom je porušenie práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súd mal sťažovateľku vyzvať na odstránenie tohto nedostatku a doplnenia podpisu aj druhého konateľa postupom podľa § 129 CSP. Z týchto dôvodov ústavný súd konštatoval porušenie označených práv sťažovateľky (bod 1 výroku tohto nálezu) a zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu (bod 2 výroku tohto nálezu). V časti, v ktorej sa sťažovateľka domáhala vyslovenia porušenia práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovел z dôvodu, že nemožno bez ďalšieho konštatovať porušenie týchto práv.

V tejto časti je potrebné vyjadriť sa aj k skutočnosti, že v predmetnej veci došlo k úspešnému vymoženiu dlžnej sumy od sťažovateľky v exekučnom konaní, ktoré bolo ukončené 20. apríla 2020 vydaním upovedomenia o ukončení exekúcie. Je teda pravda, že sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť zhruba rok po ukončení exekúcie, a preto bolo zbytočné domáhať sa odkladu vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu. Zo strany sťažovateľky, resp. jej právnej zástupkyne ide o zásadne neprofesionálny postup. Uvedené však nemôže mať vplyv na posudzovanie ústavnej sťažnosti sťažovateľky. Záver ústavného súdu

	<p>smeruje k tomu, aby bol odpor sťažovateľky prejednaný. Ústavný súd nezasahuje do vecného prejednanja sporného nároku. Právoplatnosťou tohto nálezu zaniká aj odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu z 30. septembra 2019 nariadený uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 350/2021-12 zo 6. júla 2021 [§ 131 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o ústavnom súde. Z tohto dôvodu už ústavný súd nerozhodoval o zrušení odkladu vykonateľnosti, a to aj napriek tomu, že vzhľadom na už uvedené dôvody na odklad vykonateľnosti neboli vôbec dané.</p> <p><u>Posúdenie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu</u></p> <p>Sťažovateľka namietala porušenie svojich práv aj rozhodnutím krajského súdu. Proti nemu však podala dovolanie, v ktorom namietala porušenie svojho práva na spravodlivý proces arbitrárnym posúdením podania odporu. Zrušením uznesenia najvyššieho súdu sa vytvára priestor, v ktorom najvyšší súd môže poskytnúť ochranu základných práv sťažovateľky, ktoré mohli byť porušené aj uznesením krajského súdu (minimalizmus zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov). Podľa § 56 ods. 2 úvodnej vety zákona o ústavnom súde je odmietnutie v rámci predbežného prerokovania len možnosťou, a preto aj po prijatí veci na ďalšie konanie je možné návrh odmietnuť. Prijatie veci na ďalšie konanie nezakladá prekážku rozhodnutej veci v časti splnenia procesných podmienok (III. ÚS 231/2020, III. ÚS 167/2021).</p> <p>Ústavný súd nálezom rozhodol že znesením najvyššieho súdu z 25. novembra 2020 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. V časti proti rozsudku krajského súdu z 30. septembra 2019 ústavnú sťažnosť odmietol. priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>odpor konanie-procesný postup osoba-oprávnenie konať v mene právnickej osoby podanie-neúplné, odstránenie nedostatkov</p>

spisová značka	IV. ÚS 281/2022
populárny názov	Náhrada škody v trestnom konaní
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	08.11.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 5</p>
analytická právna veta	Funkcia vlastníctva spočíva v tom, že ako prvok zabezpečenia osobnej slobody v právnom štáte požíva osobitnú ochranu a je nedotknuteľné. Článok 20 ústavy 11 pritom nechráni majetok (vlastníctvo) pred ukladaním povinností zo strany štátu (napr. peňažných, resp. daňových povinností), a preto napríklad daňové zákony

	<p>nezasahujú, resp. neporušujú ústavné garancie nedotknuteľnosti vlastníctva. V širšom kontexte určité zásahy do vlastníctva legitimizuje aj čl. 20 ods. 3 ústavy, podľa ktorého vlastníctvo zaväzuje.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ je uznesením vyšetrovateľa zo 4. augusta 2021 trestne stíhaný pre zločin neoprávneného nakladania s odpadmi. Ďalším uznesením, a to okresnej prokuratúry z 9. augusta 2021, bolo rozhodnuté o zaistení majetku sťažovateľa - nehnuteľností, a zároveň bol sťažovateľovi uložený zákaz nakladania so zaistenými nehnuteľnosťami. Proti uzneseniu okresnej prokuratúry sťažovateľ využil riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd prvým napadnutým uznesením z 2. novembra 2021 tak, že sťažnosť zamietol. Okresný súd poukázal na odôvodnenie uznesenia prokurátora, ktorý považoval za dôvodné zaistenie majetku sťažovateľa na účely uspokojenia nároku poškodeného na náhradu škody. Poukázal pritom na povahu skutku, ktorý je sťažovateľovi kladený za vinu. Na základe znaleckého posudku bol rozsah neoprávneného nakladania s odpadmi ustálený v sume 19 905 409 eur. Vzhľadom na spôsobenú škodu veľkého rozsahu (vo vzťahu k sťažovateľovi vo výške 19 905 409 eur), na skutkový stav veci a motív konania sťažovateľa (snaha získať majetkový prospech bez ďalšieho plnenia povinností v zmysle platnej legislatívy na úseku odpadového hospodárstva) je daná dôvodná obava, že uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom bude zo strany sťažovateľa zmarené alebo sťažované. Už len samotná výška stanovenej škody odôvodňuje uplatnenie všetkých zaisťovacích prostriedkov. Dôvodom na zaistenie špecifikovaného majetku sťažovateľa je prioritne zabezpečenie nároku poškodeného na náhradu škody. Rovnako je daná dôvodná obava vzhľadom na uvedené skutočnosti, že uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody bude zmarené alebo sťažované. Okresný súd takto dospel k záveru, že dôvody zaistenia špecifikovaného majetku naďalej pretrvávajú.</p> <p>Okresný súd k sťažnostným námietkam sťažovateľa uviedol s poukazom na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, že je povinný reagovať len na podstatné a relevantné námietky. Za relevantnú považoval len námietku nesúladu uznesenia o zaistení majetku so zjednocujúcim stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. k. Tpj 39-60/2017 z 29. novembra 2017 na zjednotenie výkladu a aplikácie § 46 ods. 3, § 256 ods. 3 Trestného poriadku vo vzťahu k uplatňovaniu nárokov na náhradu škody v tzv. adhéznom konaní (§ 46 ods. 3 Trestného poriadku), a to z hľadiska obsahu konkurujúcich si rozhodnutí: a) k nárokom na náhradu škody uplatňovaným v konaní o daňových trestných činoch; b) k nárokom na náhradu škody uplatňovaným v konaní o trestných činoch proti životnému prostrediu (ďalej len „zjednocujúce stanovisko“).</p> <p>Z druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že v jeho trestnej veci ďalším uznesením okresnej prokuratúry z 10. augusta 2021 bolo rozhodnuté o zaistení majetku sťažovateľa, a to peňažných prostriedkov na bankovom účte, bol uložený zákaz nakladania so zaistenými peňažnými prostriedkami až do výšky ich zaistenia. Proti uzneseniu okresnej prokuratúry z 10. augusta 2021 sťažovateľ využil riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd druhým napadnutým uznesením z 2. novembra 2021 tak, že sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.</p> <p>Z tretej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sa týka rovnakej trestnej veci sťažovateľa, v rámci ktorej bolo uznesením prokurátora okresnej prokuratúry z 10. augusta 2021 rozhodnuté o zaistení majetku sťažovateľa – peňažných prostriedkov na špecifikovanom účte. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú okresný súd tretím napadnutým uznesením z 2. novembra 2021 zamietol.</p> <p>Tretie napadnuté uznesenie okresný súd odôvodnil rovnakými skutkovými a právnymi úvahami ako prvé napadnuté uznesenie a druhé napadnuté uznesenie.</p>

	<p>Podstatou ústavných sťažností je tvrdenie sťažovateľa, že napadnuté uznesenia okresného súdu sú arbitrárne a nepreskúmateľné. Napadnuté uznesenia sú v rozpore so zjednocujúcim stanoviskom najvyššieho súdu, pričom v trestnom konaní bol uplatnený nárok, ktorý nie je nárokom na náhradu škody, ktorý možno v adhéznom konaní uplatniť. Z týchto dôvodov boli napadnutými uzneseniami porušené označené práva podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľ v ústavných sťažnostiach primárne namietal, že nárok uplatnený poškodeným nie je nárokom na náhradu škody, ktorý možno uplatniť v trestnom konaní (§ 50 ods. 3 Trestného poriadku).</p> <p>V kontexte tejto nosnej námietky sťažovateľa ústavný súd poukazuje na to, že rozhodovanie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody je integrálnou súčasťou meritórného rozhodovania trestného súdu, ktorý rozhoduje o vine a treste a o ďalších otázkach, medzi ktoré patrí aj rozhodovanie o nároku na náhradu škody. Ak je obžalovaný uznaný za vinného zo skutku, ktorý je predmetom obžaloby, a nárok na náhradu škody bol uplatnený riadne a včas, rozhodne aj o tomto nároku (porovnaj § 287 a § 288 Trestného poriadku). Trestný súd uloží povinnosť obžalovanému nahradiť škodu poškodenému alebo z vymedzených dôvodov odkáže poškodeného na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom.</p> <p>Z uvedeného je zjavné, že okresný súd ako trestný súd rozhodujúci v merite (o vine a treste a ďalších súvisiacich otázkach tvoriacich meritum) má primárne právomoc rozhodnúť o uvedenom nároku, ktorý prostredníctvom príslušného orgánu štát uplatnil v trestnej veci sťažovateľa. Súčasťou tohto rozhodnutia bude nevyhnutne aj právne posúdenie predmetného nároku, t. j. osobitne o tom, či ide o škodu, o iný hmotnoprávny nárok, či ide o nárok uplatniteľný v trestnom konaní, resp. či na uplatnený nárok dopadá zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu a pod. Právne posúdenie vyslovené v napadnutých uzneseniach možno vnímať ako (predbežné) právne posúdenie na účely aplikácie uvedeného zaisťovacieho inštitútu. Sťažovateľ teda stále v ďalšom priebehu trestného konania bude môcť (popri obrane proti obvineniu a obžalobe ako takým) uplatňovať svoju obranu aj vo vzťahu k nároku poškodeného, ktorý tento uplatnil v trestnom konaní. Možno konštatovať, že dotknutému zaisťovaciemu opatreniu sa teda sťažovateľ bráni spoločne s obranou proti vznesenému obvineniu (ako predmetu proti nemu vedeného trestného stíhania), ktorej je vzhľadom na vecné súvislosti neoddeliteľnou súčasťou. Sťažovateľ má teda v danom štádiu konania k dispozícii trestnoprocesné prostriedky obrany obvineného vrátane opravných prostriedkov proti meritórnemu rozhodnutiu v súdnom konaní.</p> <p>Uvedená skutočnosť by podmieňovala aj odmietnutie ústavných sťažností sťažovateľa ako neprípustných podľa § 132 ods. 2, § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to aj po prijatí ústavných sťažností na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 úvodnej vety zákona o ústavnom súde je odmietnutie v rámci predbežného prerokovania len možnosťou, a preto aj po prijatí veci na ďalšie konanie je možné návrh odmietnuť. Prijatie veci na ďalšie konanie nezakladá prekážku rozhodnutej veci v časti splnenia procesných podmienok (III. ÚS 231/2020, III. ÚS 167/2021).</p> <p>Aj pri zohľadnení princípu subsidiarity sa ústavnoprávny prieskum zaistenia majetku sťažovateľa, o ktorom bolo v poslednom stupni rozhodnuté napadnutými uzneseniami okresného súdu, v podstate sústreďuje len na tie prípadné pochybenia, v dôsledku ktorých by pre také rozhodnutie chýbal zákonný základ alebo by zjavne nemohlo viesť k naplneniu účelu, ktorý ním má byť dosiahnutý, alebo by v ňom bolo možné vidieť svojvôľu z iného dôvodu. Predmetom ústavnoprávneho prieskumu môže byť aj procesný postup, ktorý predchádzal zaisteniu majetku (obdobne napr. I. ÚS 122/2018, IV. ÚS 577/2021).</p>

Okresný súd v napadnutých uzneseniach k námietkam sťažovateľa uviedol, že na jeho prípad sa zjednocujúce stanovisko neaplikuje, nárok uplatnený poškodeným v trestnej veci sťažovateľa nie je národom preberaným v zjednocujúcom stanovisku. Poukázal na dlhoročnú prax súdov, ktoré „bežne“ priznávajú tento nárok poškodenému v trestnom konaní. Pri uvedenom nároku nejde o konflikt pôsobnosti správneho orgánu a súdu.

Ústavný súd pripúšťa, že uvedené odôvodnenia napadnutých uznesení sú všeobecné a lakonické, keď okresný súd nijako podrobnejšie nevysvetlil svoje právne závery. Napriek stručnosti uvedeného odôvodnenia ústavný súd konštatuje, že okresný súd reagoval na námietky sťažovateľa v sťažnostiach proti uzneseniam okresnej prokuratúry, preto napadnuté uznesenia nie sú zjavne neodôvodnené.

Zákonným základom na zaistenie majetku sťažovateľa bol § 50 Trestného poriadku, pričom okresný súd dospel k právnomu záveru (pre účely aplikácie uvedeného zaistovacieho inštitútu), že nie je daná výnimka v zmysle § 50 ods. 3 Trestného poriadku.

Neobstojí ani námietka sťažovateľa o porušení jeho vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy, resp. podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Zaistenie špecifikovaného nehnuteľného majetku a peňažných prostriedkov sťažovateľa bez akýchkoľvek pochybností predstavuje zásah do právneho postavenia sťažovateľa (do jeho majetkovej sféry). Možno však konštatovať, že k tomuto zásahu došlo na podklade zákonných dôvodov, preto nejde o ústavne nepripustný zásah do majetkovej sféry sťažovateľa. V prípade sťažovateľa nešlo o aplikáciu čl. 20 ods. 5 ústavy.

Ústavný súd už uviedol, že funkcia vlastníctva spočíva v tom, že ako prvok zabezpečenia osobnej slobody v právnom štáte požíva osobitnú ochranu a je nedotknuteľné. Článok 20 ústavy 11 pritom nechráni majetok (vlastníctvo) pred ukladaním povinností zo strany štátu (napr. peňažných, resp. daňových povinností), a preto napríklad daňové zákony nezasahujú, resp. neporušujú ústavné garancie nedotknuteľnosti vlastníctva. V širšom kontexte určité zásahy do vlastníctva legitimizuje aj čl. 20 ods. 3 ústavy, podľa ktorého vlastníctvo zaväzuje (PL. ÚS 29/05). Z uvedeného je zjavné, že čl. 20 ods. 4, resp. čl. 20 ods. 5 ústavy nepredstavujú jediný ústavný základ na zásah do vlastníckeho práva, a preto námietka sťažovateľa, že v jeho prípade neboli naplnené podmienky uvedených (ústavných) ustanovení, nie je akceptovateľným podkladom na záver o neprípustnom porušení jeho vlastníckeho práva.

Rozsah zaistenia majetku sa javí byť adekvátnym (proporcionálnym), vychádzajúc zo zistenia výšky škody (určenej znaleckým posudkom) a záverov, že sťažovateľ nevlastní iný hodnotný hnutel'ný alebo nehnuteľný majetok okrem toho, ktorý bol predmetom napadnutých uznesení o zaistení majetku (zaistenie špecifikovaných nehnuteľností a peňažných prostriedkov). Zaistenie majetku v uvedenom prípade je v zásade spôsobilé viesť k účelu, na ktorý je určené, t. j. uspokojeniu nároku uplatneného poškodeným (za predpokladu príslušnej právnej kvalifikácie trestným súdom).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenia okresného súdu neobsahujú nedostatky ústavnoprávnej intenzity, na základe ktorých by mohol vysloviť porušenie sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a porušenie práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a preto napokon rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

Ústavný súd nálezom sťažnostiam sťažovateľa nevyhovел.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastníť majetok</p> <p>majetok</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu</p> <p>konanie pred ústavným súdom-vyčerpanie prostriedkov nápravy</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces</p> <p>trestné konanie-práva obvineného v trestnom konaní</p> <p>poškodený</p> <p>trestné konanie-adhézne</p>

spisová značka	IV. ÚS 310/2022
populárny názov	Trovy konania - procesné spoločenstvo
sudca spravodajca	Libor Duľa
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	25.10.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Postup okresného súdu, ktorý pri rozhodovaní o konkrétnej výške trov konania nerešpektoval záväzný právny názor krajského súdu ako odvolacieho súdu, a to bez akéhokoľvek odôvodnenia, treba považovať za nepochybný prejav svojvôle pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ sa ako žalobca v konaní vedenom okresným súdom domáhal náhrady za obmedzovanie vlastníckeho práva stavbou bytového domu, a to proti žalovaným 1 až 6. Od žalovaného 1 a žalovanej 2 požadoval spoločne a nerozdielne sumu 1 726,26 eur s príslušenstvom, od žalovanej 3 požadoval sumu 1 726,26 eur s príslušenstvom, od žalovaného 4 požadoval sumu 1 726,26 eur s príslušenstvom a od žalovaného 5 a žalovanej 6 požadoval spoločne a nerozdielne sumu 1 768,85 eur s príslušenstvom.</p> <p>Rozsudkom okresného súdu z 11. októbra 2011 (v poradí druhým rozsudkom) v spojení s rozsudkom krajského súdu z 23. augusta 2012 bola žaloba sťažovateľa v celom rozsahu zamietnutá. Uznesením najvyššieho súdu z 20. júna 2014 boli rozsudky krajského súdu a okresného súdu zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Ďalším rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu z 27. apríla 2017 bol rozsudok okresného súdu potvrdený s výnimkou výroku o trovách konania.</p> <p>Následným uznesením okresného súdu zo 14. novembra 2017 bolo rozhodnuté, že žalovaný 1 a žalovaná 2 majú spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania a náhradu trov odvolacieho konania proti sťažovateľovi v rozsahu 100 %, žalovaná 3 má nárok na náhradu konania a náhradu trov odvolacieho konania proti sťažovateľovi v rozsahu 100 %, žalovaný 4 má nárok na náhradu trov konania a náhradu trov odvolacieho konania proti sťažovateľovi v rozsahu 100 % a napokon žalovaný 5 a žalovaná 6 majú spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania a na náhradu trov odvolacieho konania proti sťažovateľovi v rozsahu 100 %.</p> <p>Podľa konštatovania okresného súdu krajský súd vo svojom rozsudku z 27. apríla 2017, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu z 2. decembra 2014 a zároveň zrušil výrok o trovách konania, nesúhlasil s konštatovaním okresného súdu, podľa ktorého žalovaní boli v postavení samostatných spoločníkov, a to</p>

preto, lebo sťažovateľ požadoval, aby žalovaní plnili spoločne a nerozdielne. Znamená to podľa krajského súdu, že išlo o dvojicu žalovaných, ktoré treba považovať za nerozlučné procesné spoločenstvo, pri ktorom úkony jedného zo spoločníkov platia aj pre ostatných spoločníkov. Vo vzťahu k tým žalovaným, od ktorých sa požaduje určitá suma spoločne a nerozdielne, sa rozhoduje v jednom výroku, ktorý vyznieva proti týmto žalovaným nerozlučným spoločníkom rovnako priaznivo alebo nepriaznivo. Tento hmotnoprávny nárok neumožňuje, aby bol prerokovaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi, a preto z hľadiska účinkov právnej služby realizovanej právnym zástupcom žalovaných je potrebné dôsledne sa zaoberať otázkou, či a ktorí žalovaní vystupovali v nerozlučnom procesnom spoločenstve, v ktorého prípade právny zástupca (advokát) vykonal určitý úkon v mene týchto žalovaných stále iba ako jeden úkon, a nie ako úkon spoločný.

Uznesením najvyššieho súdu z 30. októbra 2019 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti poslednému rozsudku krajského súdu z 27. apríla 2017.

Uznesením vyššej súdnej úradníčky okresného súdu zo 7. júla 2021 bolo rozhodnuté, že sťažovateľ je povinný nahradiť žalovanému 1 a žalovanej 2 spoločne a nerozdielne prvoinštančné trovy konania vo výške 1 425,65 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 215,89 eur, žalovanej 3 prvoinštančné trovy konania vo výške 659,46 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 97,61 eur, žalovanému 4 prvoinštančné trovy konania vo výške 659,46 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 97,61 eur a napokon žalovanému 5 a žalovanej 6 spoločne a nerozdielne prvoinštančné trovy konania vo výške 1 318,92 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 195,22 eur. Sťažovateľ bol ďalej povinný nahradiť všetkým žalovaným spoločne a nerozdielne trovy dovolacieho konania vo výške 303,43 eur. Podľa konštatovania okresného súdu v prípade všetkých žalovaných bola priznaná odmena za tie isté úkony právnych služieb (celkom 12), z toho 5 úkonov bolo vykonaných do 1. júna 2010 (pri ktorých sa výška odmeny znížila o 20 %) a zvyšných 7 úkonov od 1. júna 2010 (pri ktorých sa výška odmeny znížila o 50 %). Ďalej boli priznané režijné paušály ku každému z úkonov, avšak iba vo výške za jedného žalovaného. Napokon sa priznala aj daň z pridanej hodnoty.

Z uznesenia okresného súdu zo 7. februára 2022 vyplýva, že ním bola ako nedôvodná zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky okresného súdu zo 7. júla 2021.

Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 310/2022-15 zo 14. júna 2022 bola ústavná sťažnosť pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu zo 7. februára 2022 v častiach, ktorými bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu zo 7. júla 2021 o jeho povinnosti nahradiť žalovanému 1 a žalovanej 2 spoločne a nerozdielne trovy prvoinštančného konania vo výške 1 425,65 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 215,89 eur, ako aj žalovanému 5 a žalovanej 6 nahradiť spoločne a nerozdielne trovy prvoinštančného konania vo výške 1 318,92 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 195,22 eur, a to v súvislosti s námietkou, že uvedení žalovaní boli v postavení nerozlučného procesného spoločenstva, prijatá na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti bola ústavná sťažnosť odmietnutá, a to sčasti ako neprípustná a sčasti ako zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ predovšetkým namieta nezohľadnenie skutočnosti, že žalovaný 1 a žalovaná 2, ako aj žalovaný 5 a žalovaná 6 vystupovali v konaní v nerozlučnom procesnom spoločenstve. V súvislosti s tým došlo k nesprávnej aplikácii § 13 ods. 2 advokátskej tarify, podľa ktorej všetky úkony právnych služieb (s výnimkou prevzatia a prípravy zastúpenia) sa vykonali ako spoločné úkony. Skutočnosť, že stranami sporu boli aj žalovaní v nerozlučnom procesnom spoločenstve, sa zohľadnila pri zrušení pôvodného výroku o trovách konania rozsudkom krajského súdu z 27. apríla 2017, čo však okresný súd absolútne ignoroval. Pri posudzovaní námietky treba tiež brať do úvahy nález ústavného

	<p>súdu č. k. I. ÚS 339/2019-107 z 2. apríla 2020. Okolnosť, že manželstvo žalovaného 1 a žalovanej 2 bolo právoplatne rozvedené ešte 1. decembra 2011, sa mala a mohla zohľadniť pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v rámci uznesenia okresného súdu zo 14. novembra 2017</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Znížená sadzba tarifnej odmeny podľa § 13 ods. 2 advokátskej tarify sa v zmysle judikatúry všeobecných súdov násobí počtom zastúpených osôb. Táto právna úprava pri výpočte odmeny advokáta výslovne nerozlišuje medzi samostatným a nerozlučným spoločenstvom strán. V jednej línii rozhodovacej činnosti všeobecných súdov pri rozhodovaní o výške náhrady trov právneho zastúpenia všeobecné súdy priznávajú náhradu trov právneho zastúpenia podľa § 13 ods. 2 advokátskej tarify vo výške zníženej základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorú následne vynásobia počtom zastúpených osôb bez toho, aby sa zaoberali povahou spoločenstva týchto strán. Podľa uznesenia najvyššieho súdu č. k. 3M Cdo 1/2011 z 20. septembra 2012 skutočnosť, či išlo o strany, ktorých procesné postavenie malo povahu nerozlučného alebo samostatného procesného spoločenstva, nie je relevantná z dôvodu, že trovy zastupovania si hradí každá zo strán sama bez ohľadu na povahu procesného spoločenstva, v ktorom vystupuje. V rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa však objavuje aj prístup, podľa ktorého úkony právnej služby advokáta sa nepovažujú za spoločné úkony v zmysle § 13 ods. 2 advokátskej tarify v prípadoch nerozlučného procesného spoločenstva. Tu platia úkony jedného zo spoločníkov aj pre ostatných spoločníkov, keďže ide o také spoločné práva a povinnosti, že rozsudok sa musí vzťahovať na každého, kto vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného. Aj keď advokát robí určitý úkon v mene viacerých spoločníkov v nerozlučnom spoločenstve, má sa tento považovať stále za jeden úkon, a nie za úkon spoločný. Oba prístupy možno hodnotiť ako ústavne konformné (mutatis mutandis I. ÚS 339/2019)</p> <p>Vychádzajúc z už uvedenej právnej úpravy a judikatúrnych záverov všeobecných súdov a ústavného súdu, treba z pohľadu ústavného súdu konštatovať, že uznesením okresného súdu zo 7. februára 2022 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru</p> <p>Na jednej strane zodpovedá skutočnosti, že právny názor okresného súdu, ktorý nepovažuje za právne významné, či žalovaného 1 a žalovanú 2, resp. žalovaného 5 a žalovanú 6 treba považovať za strany v rámci nerozlučného procesného spoločenstva (keďže touto otázkou sa okresný súd vôbec nezaoberal a nijako ju nehodnotil), zodpovedá jednej z judikatúrnych línii v rámci rozhodovacej praxe všeobecných súdov (čo by prima facie mohlo viesť k záveru o vecnej správnosti uznesenia okresného súdu).</p> <p>Na druhej strane ale v rámci rozsudku krajského súdu z 27. apríla 2017 (ktorým po zrušení pôvodného právoplatného zamietajúceho rozsudku najvyšším súdom v rámci dovolacieho konania) síce bolo opätovne rozhodnuté o zamietnutí žaloby, avšak zároveň bol zrušený výrok okresného súdu o trovách konania. Krajský súd totiž nesúhlasil so záverom okresného súdu, podľa ktorého žalovaní boli v postavení samostatných spoločníkov, keďže sťažovateľ požadoval, aby žalovaní plnili spoločne a nerozdielne. Znamená to podľa krajského súdu, že išlo o dvojicu žalovaných, ktoré treba považovať za nerozlučné procesné spoločenstvo, pri ktorom úkony jedného zo spoločníkov platia aj pre ostatných 11 spoločníkov, a preto sa treba dôsledne zaoberať otázkou, či a ktorí žalovaní vystupovali v nerozlučnom procesnom spoločenstve, v ktorého prípade právny zástupca vykonal určitý úkon v mene týchto žalovaných stále iba ako jeden úkon, a nie ako úkon spoločný.</p> <p>Možno konštatovať, že hoci výklad § 13 ods. 2 advokátskej tarify, z ktorého vychádzal okresný súd, je ústavne konformný, rovnako ako ústavne konformný sa javí aj výklad, podľa ktorého v prípade nerozlučného procesného spoločenstva úkony vykonané v zastúpení členov takéhoto spoločenstva sa hodnotia tak, ako</p>

keby zastúpená bola iba jedna osoba.

Ďalej treba vychádzať z toho, že v danej právnej veci krajský súd vo svojom rozsudku z 27. apríla 2017 v súvislosti s trovami konania vyslovil záväzný právny názor, z ktorého okresný súd vychádzal v uznesení zo 14. novembra 2017, keď rozhodol, že žalovaný 1 a žalovaná 2, ako aj žalovaný 5 a žalovaná 6 majú proti sťažovateľovi spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania a náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Z následných uznesení vyššej súdnej úradníčky okresného súdu č. k. zo 7. júla 2021, ako aj okresného súdu zo 7. februára 2022 (v rámci opravného konania) je však zrejmé, že sa záväzným právnym názorom krajského súdu vyjadreným v jeho rozsudku z 27. apríla 2017 už neriadili.

Postup okresného súdu, ktorý pri rozhodovaní o konkrétnej výške trov konania nerešpektoval záväzný právny názor krajského súdu ako odvolacieho súdu, a to bez akéhokoľvek odôvodnenia, treba považovať za nepochybný prejav svojvôle pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania.

V uvedených súvislostiach považuje ústavný súd za potrebné spomenúť aj námietku žalovaného 1 a žalovanej 2 poukazujúcich na to, že ešte v roku 2011 boli právoplatne rozvedení, čo by vo svojich dôsledkoch malo znamenať, že v ich prípade o nerozlučné procesné spoločenstvo nemôže ísť. Treba v tejto súvislosti prisvedčiť sťažovateľovi poukazujúcemu na to, že táto námietka žalovaného 1 a žalovanej 2 mala miesto v rámci rozhodovania o náhrade trov konania, čo znamená, že sa mala uplatniť v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu zo 14. novembra 2017, ktorým sa rozhodlo o spoločnom a nerozdielnom nároku žalovaného 1 a žalovanej 2 na náhradu trov konania proti sťažovateľovi v rozsahu 100 %. Sťažnosť však podaná nebola.

Napokon treba uviesť, že o ďalšej námietke sťažovateľa, podľa ktorej okresný súd neprihliadol na charakter vykonaných úkonov právnych služieb a na ich náročnosť, rozhodol ústavný súd ešte v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti uznesením č. k. IV. ÚS 310/2022-15 zo 14. júna 2022, keď považoval túto námietku za zjavne neopodstatnenú .

Podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. a) a b) zákona č. 314/2018 Z. z. o ústavnom súde ústavný súd uznesenie okresného súdu zo 7. februára 2022 zrušil vo výroku o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu zo 7. júla 2021 v častiach, ktorými bol sťažovateľ zaviazaný nahradiť žalovanému 1 a žalovanej 2 spoločne a nerozdielne trovy prvoinštančného konania vo výške 1 425,65 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 215,89 eur na účet ich právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ako aj žalovanému 5 a žalovanej 6 spoločne a nerozdielne trovy prvoinštančného konania vo výške 12 1 318,92 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 195,22 eur na účet ich právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti uznesenia, a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V ďalšom bude úlohou okresného súdu buď rešpektovať záväzný právny názor vyslovený krajským súdom v jeho rozsudku z 27. apríla 2017, alebo presvedčivým spôsobom vysvetliť, prečo považuje za správne odchyliť sa od tohto právneho názoru.

Nebolo možné vyhovieť ústavnej sťažnosti vo vzťahu k žalovanej 3 a žalovanému 4 Z námietok, ktoré sťažovateľ uplatnil, sa týchto žalovaných týkala iba námietka neprihliadnutia na charakter vykonaných úkonov právnych služieb a ich náročnosť, keďže námietka nezohľadnenia nerozlučného procesného spoločenstva sa týkala iba žalovaného 1 a žalovanej 2, resp. žalovaného 5 a žalovanej 6. Ako na to ústavný súd už poukázal, o tejto námietke vo vzťahu k všetkým žalovaným rozhodol ešte v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti.

	Ústavný súd nálezom rozhodol, že uznesením okresného súdu zo 7. februára 2022 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, uznesenie okresného súdu zrušil vo výroku o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu zo 7. júla 2021 v častiach, ktorými bol sťažovateľ zaviazaný nahradiť žalovanému 1 a žalovanej 2 spoločne a nerozdielne trovy prvoinštančného konania vo výške 1 425,65 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 215,89 eur na účet ich právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ako aj žalovanému 5 a žalovanej 6 spoločne a nerozdielne trovy prvoinštančného konania vo výške 1 318,92 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 195,22 eur na účet ich právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti uznesenia. V rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, v prevyšujúcej časti týkajúcej sa žalovanej 3 a žalovaného 4 ústavnej sťažnosti nevyhovel.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	I. ÚS 339/2019-107 z 2. apríla 2020
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	trovy konania advokát, advokácia-náhrada trov právneho zastúpenia práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu procesné spoločenstvo-nerozlučné vlastníctvo

Uznesenie:

spisová značka	IV. ÚS 535/2022
populárny názov	Procesné spoločenstvo
sudca spravodajca	Ivan Fiačan
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	27.10.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Žalovaní solidárni dlžníci sú zásadne samostatnými, a nie nerozlučnými spoločníkmi v konaní a právny základ záväzku každého z nich a prípadné námietky proti nemu môžu byť u každého spoločníka posúdené nezávisle. V civilnom sporovom konaní sa rozsudok nemusí týkať každého zo solidárnych dlžníkov, pretože veriteľ si môže zvoliť, či bude o celé plnenie žalovať všetkých alebo len niektorých spoludlžníkov. Z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov, totiž vyplýva, že pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám osebe.
skutkový stav a základné fakty	Proti sťažovateľovi sa pred okresným súdom vedie exekučné konanie v ktorom je exekučným titulom platobný rozkaz zo 4. mája 2021. Uvedený platobný rozkaz bol vydaný okresným súdom proti sťažovateľovi ako žalovanému v 1. rade a proti ďalšej osobe ako žalovanej v 2. rade. Sťažovateľovi a žalovanej v 2. rade bola platobným rozkazom uložená povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 2 030,58 eur s príslušenstvom. Sťažovateľ navrhol zastavenie exekučného konania a tento návrh bol zamietnutý uznesením okresného súdu z 11. novembra 2021. Uznesenie o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie vydal vyšší súdny úradník. Proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom podal sťažovateľ v

	<p>exekučnom konaní sťažnosť. V nej namietal, že platobný rozkaz, na základe ktorého sa exekučné konanie vedie, nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, a to z dôvodu, že proti nemu podala včas odpor žalovaná v 2. rade. Keďže sťažovateľ a žalovaná boli na zaplatenie dlžnej sumy zviazaní „spoločne a nerozdielne“, nešlo podľa sťažovateľa v ich prípade o tzv. samostatné procesné spoločenstvo. Preto ak podala žalovaná v 2. rade odpor, platobný rozkaz mal byť podľa sťažovateľa zrušený v celom rozsahu, teda aj vo vzťahu k nemu, hoci on sám odpor nepodal. V sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom tiež sťažovateľ uviedol, že platobný rozkaz bol podaný proti žalovaným ako bývalým manželom, pričom samotný uplatnený nárok predstavoval pohľadávku zo zmluvy o pôžičke uzavretej ústne medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi, ktorí v čase uzavretia tejto zmluvy ešte boli manželmi.</p> <p>O sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením tak, že táto sťažnosť bola zamietnutá ako nedôvodná. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd v podstatnej časti konštatoval, že v rozhodnutí vydanom vyšším súdnym úradníkom sa správne uvádza, že sťažovateľ a žalovaná v 2. rade tvorili tzv. samostatné procesné spoločenstvo, preto podaním odporu zo strany žalovanej v 2. rade nedošlo k zrušeniu platobného rozkazu vo vzťahu k sťažovateľovi.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p><u>K nerozlučnému spoločenstvu:</u></p> <p>Základným argumentom sťažovateľa proti napadnutému rozhodnutiu bol názor, že so žalovanou v 2. rade boli nerozlučnými spoločníkmi v zmysle § 77 CSP, a to z dôvodu, že boli na zaplatenie žalovanej sumy v platobnom rozkaze zviazaní „spoločne a nerozdielne“. Sťažovateľ teda namietal právne posúdenie veci okresným súdom, ktorý naopak uzavrel, že sťažovateľ so žalovanou boli samostatnými spoločníkmi v zmysle § 76 CSP, a preto sa na jeho prípad vzťahoval § 267 ods. 4 druhá veta CSP, v zmysle ktorého podanie odporu jedným zo žalovaných nespôsobuje zrušenie celého platobného rozkazu, teda zrušenie platobného rozkazu aj vo vzťahu k ostatným žalovaným, ak žalovaní sú samostatnými spoločníkmi.</p> <p>Ústavný súd preskúmal, či okresný súd ústavne súladným spôsobom v prípade sťažovateľa použil § 76 CSP a § 267 ods. 4 CSP druhú vetu.</p> <p>Skutočnosť, že sťažovateľovi a žalovanej v 2. rade bola platobným rozkazom uložená povinnosť zaplatiť dlžnú sumu spoločne a nerozdielne, znamená, že boli tzv. „solidárnymi dlžníkmi“ (pozri napr. II. ÚS 142/2021, bod 8 odôvodnenia). Tomu nasvedčujú aj okolnosti prípadu sťažovateľa a na tejto skutočnosti sťažovateľ aj založil svoju argumentáciu.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na judikatúru najvyššieho súdu, ktorý vo svojom rozhodnutí č. k. 5Cdo/1/2018 z 29. januára 2019 uviedol, že žalovaní solidárni dlžníci sú zásadne samostatnými, a nie nerozlučnými spoločníkmi v konaní a právny základ záväzku každého z nich a prípadné námietky proti nemu môžu byť u každého spoločníka posúdené nezávisle.</p> <p>Najvyšší súd okrem iného tiež uviedol, že v civilnom sporovom konaní sa rozsudok nemusí týkať každého zo solidárnych dlžníkov, pretože veriteľ si môže zvoliť, či bude o celé plnenie žalovať všetkých alebo len niektorých spoludlžníkov. Z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov, totiž vyplýva, že pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám osebe. Najvyšší súd pritom v už uvedenom rozhodnutí odkazoval už na svoje predchádzajúce rozhodnutia vo veciach sp. zn. 4 Cdo 203/2005 a sp. zn. 6 Cdo 544/2015.</p> <p>Ústavný súd tento výklad najvyššieho súdu, ktorý sa týkal ustanovení</p>

Občianskeho súdneho poriadku, považuje za súladný aj so znením a so zmyslom § 76 CSP, podľa ktorého sú samostatnými spoločníkmi takí žalovaní, u ktorých ide o samostatné práva, resp. ktorí konajú samostatne. Tento výklad je aj v súlade s § 77 ods. 1 CSP, podľa ktorého sú žalovaní nerozlučnými spoločníkmi len vtedy, ak sa rozsudok musí týkať každého z nich, čo v zmysle už uvedeného výkladu neplatí pre solidárnych dlžníkov.

Ak teda okresný súd v prípade sťažovateľa použil ustanovenie § 76 CSP a následne aj § 267 ods. 4 CSP druhú vetu a uzavrel, že platobný rozkaz proti sťažovateľovi nebol zrušený podaním odporu žalovanou v 2. rade, pretože žalovaní v tomto prípade boli samostatnými spoločníkmi, išlo o právne posúdenie skutkového stavu, ktoré nemožno označiť za svojvoľné. Postup okresného súdu teda nebol v rozpore s ústavou a dohovorom. 37. Ústavný súd podotýka, že takýto výklad príslušných ustanovení CSP bol ako ústavne súladný posúdený aj samotným ústavným súdom v už spomenutej veci sp. zn. II. ÚS 142/2021, v ktorej išlo o podobný skutkový stav.

K rozdielnosti judikatúry:

K námietke sťažovateľa, že v inej podobnej veci rozhodol Okresný súd Trenčín inak, ústavný súd konštatuje, že o tejto skutočnosti sťažovateľ nepredložil žiadne dôkazy. V záujme sťažovateľa a pre poskytnutie odpovede na jeho námietky však ústavný súd bude vychádzať z jeho tvrdení.

Ak ide o rozdielne rozhodnutia všeobecných súdov v rovnakých, resp. podobných veciach, to samo osebe nie je porušením práva na súdnu ochranu a práva na prístup súdu. K tejto situácii môže dochádzať v dôsledku toho, že sústava súdov je tvorená viacerými inštanciami súdov, ktoré vykonávajú svoju právomoc v rámci vymedzených území, dokonca k nej môže dôjsť aj na rovnakom súde. K porušeniu uvedených práv by došlo len vtedy, ak by v spornej otázke existoval zásadný a dlhotrvajúci (profound and long-standing) rozpor v judikatúre všeobecných súdov (pozri napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Pinkas a ďalší proti Bosne a Hercegovine, č. 8701/21, § 46, 4. 10. 2022).

Z ústavnej sťažnosti však nevyplýva, že by v spornej otázke existoval podstatný a dlhotrvajúci rozpor v judikatúre všeobecných súdov a takýto rozpor nezistil ani ústavný súd. Pri tomto konštatovaní poukazuje ústavný súd na už uvedenú judikatúru najvyššieho súdu, ako aj na vlastné rozhodnutie vo veci sp. zn. II. ÚS 142/2021. Navyše, rozhodnutia okresných súdov nepatria medzi rozhodnutia s precedenčnou záväznosťou, ako to má na mysli čl. 2 ods. 2 základných princípov CSP.

K nezákonným úrokom z omeškania a zaujatosti sudcu:

Ústavný súd v tejto časti odôvodnenia poukazuje na skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 2. marca 2022, ako to ústavný súd zistil šetrením na okresnom súde. Doplnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom sťažovateľ uplatnil námietky týkajúce sa úrokov z omeškania a zaujatosti sudcu, podal sťažovateľ na pošte 9. mája 2022, ako to vyplýva z pečiatky na poštovej obálke, v ktorej bolo doplnenie ústavnému súdu doručené. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Keďže napadnuté rozhodnutie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 2. marca 2022, lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu uplynula v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde 2. mája 2022. Z uvedeného vyplýva, že námietky sťažovateľa týkajúce sa nezákonných úrokov z omeškania,

	resp. zaujatosti sudcu boli podané po lehote na podanie ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uznesením sťažnosť odmietol.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	výklad (interpretácia)-ústavne konformný odpor

spisová značka	IV. ÚS 545/2022
populárny názov	Dokazovanie v trestnom konaní
sudca spravodajca	Libor Duľa
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	08.11.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. b Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. c Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. d
analytická právna veta	Ak je dôkazná informácia použiteľná vo vzťahu k niektorému z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, je použiteľná aj vo vzťahu k ostatným čiastkovým útokom toho istého pokračovacieho trestného činu. Ak sa vedie trestné stíhanie vo vzťahu k čiastkovému útoku pokračovacieho trestného činu, vedie sa vo vzťahu k takému činu ako celku, a teda aj vo vzťahu k ostatným jeho čiastkovým útokom (čo sa bez relevancie pre posudzovanú otázku už nevzťahuje na potrebu vznesenia, resp. ex post rozšírenia vznesenia obvinenia konkrétnej osobe).
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu zo 16. apríla 2019 uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov nepodmienečne. Odsudzujúci rozsudok okresného súdu napadol sťažovateľ odvolaním. Uznesením krajského súdu zo 17. septembra 2019 bolo dovolanie sťažovateľa zamietnuté. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd, ktorý dovolanie sťažovateľa uznesením zo 6. apríla 2022 odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. V trestnej veci sťažovateľa sú už rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu druhými v poradí, keďže oba sudy rozhodovali v trestnej veci sťažovateľa už skôr. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), porušenie práva na obhajobu (čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 dohovoru) a porušenie rovnosti strán sťažovateľov (čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) odvolacím uznesením krajského súdu a dovolacím uznesením najvyššieho súdu.
z odôvodnenia	<u>K namietanému porušeniu práv postupom a uznesením krajského súdu:</u>

Proti uzneseniu krajského súdu zo 17. septembra 2019 bolo prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal najvyšší súd v rámci dovolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľ možnosť podania mimoriadneho opravného prostriedku aj využil.

K namietanému porušeniu práv postupom a uznesením najvyššieho súdu:

Najskôr sa ústavný súd zaoberal otázkou, či najvyšší súdy poskytli dostatočnú odpoveď na námietku sťažovateľa o nevykonaní výsluchu povereného zamestnanca Národného monitorovacieho centra pre drogy.

Z vykonaného dokazovania pred všeobecnými súdmi je zrejmé, že tieto mali k dispozícii správu Národného monitorovacieho centra pre drogy, z ktorej vyplývalo, že centrum nedisponuje prehľadom o cenách drog v podrobnom územnom členení. Naopak, Národná kriminálna agentúra, národná protidrogová jednotka, ktorá v trestnej veci sťažovateľa podala odborné vyjadrenie k cene pervitínu v Banskobystrickom kraji za príslušný štvrtrok roku 2015 a ktorej poverený zamestnanec bol v konaní vypočutý, potrebnou informáciou o cene drogy v danom čase a kraji disponovala.

Za danej situácie ústavný súd vníma postup všeobecných súdov ako logický. Všeobecné súdy určili cenu drogy na čiernom trhu na základe odborného vyjadrenia a výpovede subjektu, ktorý sa problematikou drog zaoberá a má k nej relevantné informácie takého podrobného charakteru, že zohľadňujú rozdielnosť cien drog podľa územného členenia štátu. Ústavný súd navyše dodáva, že je bežnou praxou v prípade trestných konaní týkajúcich sa drogovej trestnej činnosti používať informácie Národnej protidrogovej jednotky o cenách drog na čiernom trhu, keďže k nelegálnej komerčnej činnosti z hľadiska jej cenotvorby nie je možné zabezpečiť znalecký posudok v niektorom z odborov a odvetví znaleckej činnosti. Taký postup je akceptovaný aj rozhodovacou činnosťou súdov vrátane najvyšších súdnych autorít.

Rovnako jasne a zrozumiteľne poukázal najvyšší súd v napadnutom uznesení na skutočnosť, že krajský súd v skoršom zrušujúcom uznesení prikázal okresnému súdu primárne zabezpečiť správu od Národného monitorovacieho centra pre drogy a sekundárne túto prípadne doplniť výsluchom povereného zamestnanca.

Námietka sťažovateľa o nevykonaní výsluchu povereného zamestnanca Národného monitorovacieho centra pre drogy je vzhľadom na už uvedené v rovine ústavnej udržateľnosti nedôvodná s konzekvenciou odmietnutia ústavnej sťažnosti v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd ďalej skúmal, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu dáva odpoveď na námietku sťažovateľa o nevykonaní výsluchu agentov alebo o tejto otázke, ako to sťažovateľ uvádza, „právne mlčí“.

Je nepochybné, že okresný súd návrh sťažovateľa na výsluch agentov na hlavnom pojednávaní zamietol a svoje rozhodnutie aj náležite a logicky odôvodnil. Keďže agenti neprišli do kontaktu so sťažovateľom, nemohli tohto ani provokovať. Taký záver nijako neobmedzoval dokazovanie vo vzťahu s priamou kontaktnou osobou.

Námietka sťažovateľa o nevykonaní výsluchu agentov je vzhľadom na už uvedené v rovine ústavnej udržateľnosti nedôvodná. Ústavný súd, ako to chronicky v svojich rozhodnutiach zdôrazňuje, nenahrádza všeobecný súd vo výkone jeho právomoci, čo platí pre otázky skutkové, ako aj pre podústavnú aplikáciu práva s výnimkou ústavnej neudržateľnosti postupov alebo záverov všeobecného súdu alebo iného orgánu verejnej moci. Na doplnenie v naostatok

označenej roviny však ústavný súd uvádza, že je ústavne udržateľný postup založený na závere, že nákup drogy od osoby s relevantne indikovanými sklonmi na takú nelegálnu činnosť nie je policajnou provokáciou, tou je len vyvolanie úmyslu spáchať trestný čin u osoby, ktorá by inak čin nespáchala. V súhrne aj v tejto časti je ústavná sťažnosť zjavne nedôvodná [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

Napokon sa ústavný súd zaoberal námietkou sťažovateľa o nezákonnosti použitia informácií zabezpečených ako dôkaz postupom podľa piatej hlavy prvej časti Trestného poriadku vo vzťahu ku skutkom v bodoch 4 a 6 odsudzujúceho rozsudku okresného súdu.

V prvom rade je potrebné konštatovať, že pokiaľ sťažovateľom spochybňovaný právny názor o použiteľnosti dôkazu v inej trestnej veci uspel pri neskoršom stanovisku najvyššieho súdu určenom na zjednotenie výkladu zákona v dôsledku rozdielnej rozhodovacej praxe senátov najvyššieho súdu, nemožno ho z hľadiska sťažovateľom tvrdenej excesívnosti považovať za ústavne neudržateľný. Sťažovateľ sa navyše mylí aj v tom, že stanovisko kolégia najvyššieho súdu nie je pre senáty najvyššieho súdu (pre všetkých členov príslušného kolégia) záväzná. Záväznosť stanoviska kolégia vyplýva z § 21 ods. 3 písm. a) in fine zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Z vecného hľadiska aj druhá sťažovateľom podporovaná a preferovaná (pre neho obsahovo priaznivá) interpretačná línia výkladu predmetných ustanovení Trestného poriadku v znení účinnom pred 1. januárom 2021 odobruje použitie dôkazu neobmedzene pre všetky čiastkové útoky toho istého trestného činu, aj keď pre taký čin (majúci povahu čiastkového útoku pokračovacieho trestného činu) ešte nebolo v čase zabezpečenia dôkaznej informácie vznesené (rozšírené) obvinenie (§ 206 ods. 1, 5 Trestného poriadku). Na splnenie podmienky dôkaznej použiteľnosti v tomto prípade postačuje vedenie trestného konania (teda okrem začatia trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku aj Trestným poriadkom upravený postup pred začatím trestného stíhania) pre ktorýkoľvek z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu. To primárne platí, ak v linii čiastkových útokov toho pokračovacieho trestného činu vo vzťahu k niektorému z nich bol dôkazný postup adresne nariadený (keď dôkaz bude použiteľný aj vo vzťahu k ostatným čiastkovým útokom tohto pokračovacieho trestného činu). Taký záver potom platí aj pre prípad, ak časová paralela vedenia trestného konania pokrýva niektorý z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, pre ktorý sa vedie trestné konanie v inej veci (za súčasného splnenia podmienky určitej právnej kvalifikácie činu v paralelne vedenom trestnom konaní).

Inými slovami, ak je dôkazná informácia použiteľná vo vzťahu k niektorému z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, je použiteľná aj vo vzťahu k ostatným čiastkovým útokom toho istého pokračovacieho trestného činu, čo bolo sťažovateľovi najvyšším súdom tlmočené tak, ako to zodpovedá citácii v bode 23 tohto odôvodnenia („... nemožno dať za pravdu obvinenému, že trestná vec obvineného za skutky v bode 4/ a 5/ je odlišná od trestnej veci pre skutky v bode 1/, 2/, 3/, 5/...“). Z nej vyplýva, že za „vec“ sa v príslušnom kontexte považuje skutok v hmotnoprávnom ponímaní, ktorým je aj pokračovací trestný čin v súhrne všetkých jeho čiastkových útokov, takto ponímanou „vecou“ teda nie je spisová značka konania (pôvodne vedených konaní). Táto aplikačná línia vychádza z rozhodnutia najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 2To 5/2011, pričom vzhľadom na špecifikum pokračovacieho trestného činu nie je pre aktuálne posudzované rozhodnutie zohľadniteľné, že v jadre problému hodnotí ústavný súd neskoršie prijaté stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 2/2020 ako principiálne nesprávne. Zároveň však treba uviesť, že de lege lata od 1. januára 2021 sa už úprava Trestného poriadku v predmetnej otázke liberalizovala v prospech použiteľnosti dôkazov v „inej trestnej veci“, čo by vyvolávalo kvázi konvalidačný efekt, ak by sa malo na základe kasácie v inej trestnej veci opätovne konať (pozri IV. ÚS 529/2022). Dôvod na kasáciu v linii

	<p>predmetu aktuálneho rozhodovania ústavného súdu však v dôsledku popísaných okolností nie je daný primárne.</p> <p>Pokiaľ totiž ide o posudzovaný prípad, sťažovateľ sám tvrdí, že zabezpečené dôkazné informácie sú nepoužiteľné len vo vzťahu ku skutkom 4 a 6 ako čiastkovým útokom pokračovacieho trestného činu (pre skutky, resp. čiastkové útoky v bodoch 1, 2, 3 a 5 toho istého pokračovacieho trestného činu sťažovateľ takú námietku neuplatňuje), čo dokladá popisom procesného vývoja v dvoch popri sebe vedených trestných veciach s dôkazným prienikom chronologicky z jednej do druhej z nich.</p> <p>Ako z už uvedeného vyplýva, procesná diskvalifikácia použiteľnosti dôkazu vo vzťahu k jednotlivým čiastkovým útokom toho istého pokračovacieho trestného činu v popísanom kontexte nie je (ani podľa skôr účinnej, v tomto prípade použitej právnej úpravy) možná a ak je dôkaz použiteľný vo vzťahu k jednému z nich, je použiteľný aj vo vzťahu k ostatným čiastkovým útokom.</p> <p>Takto je potrebné chápať už skôr citované a komentované vysvetlenie najvyššieho súdu k nepotrebnosti opätovného začatia trestného stíhania „vo veci“ pri rozširovaní vznesenia obvinenia podľa § 206 ods. 5 Trestného poriadku symbolizujúce okolnosť, že ak sa vedie trestné stíhanie vo vzťahu k čiastkovému útoku pokračovacieho trestného činu, vedie sa vo vzťahu k takému činu ako celku, a teda aj vo vzťahu k ostatným jeho čiastkovým útokom (čo sa bez relevancie pre posudzovanú otázku už nevzťahuje na potrebu vznesenia, resp. ex post rozšírenia vznesenia obvinenia konkrétnej osobe). Argumentácia sťažovateľa je teda už v samotnom jej základe nesprávna a nemôže spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu pri riešení dotknutej otázky.</p> <p>Z už uvedeného je zrejmé, že aj ostatná námietka sťažovateľa je zjavne nedôvodná, čo podmienilo odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>dokazovanie-opomenutie dôkazov (nevykonanie dôkazov)</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom</p> <p>trestné konanie-práva obvineného v trestnom konaní</p> <p>dokazovanie-dokazovanie v trestnom konaní</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces</p>

spisová značka	IV. ÚS 549/2022
populárny názov	Elektronické podanie s overeným podpisom
sudca spravodajca	Libor Duľa
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	08.11.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Výzva na odstraňovanie väd podania urobených vo veci samej v zmysle § 129 CSP (ako to požaduje sťažovateľ) prichádza do úvahy predovšetkým v prípade absencie niektorej obsahovej náležitosti stanovenej zákonom pre podanie. Za takú by bolo možné považovať aj absenciu podpisu toho, kto podanie urobil, čo

	však nie je prípad, ak podanie bolo podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom úplne odlišnej fyzickej osoby.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ sa žalobou doručenu okresnému súdu 9. septembra 2020 domáhal obnovy konania vedeného na okresnom súde z dôvodu, že 21. apríla 2020 mu bola do elektronickej schránky fyzickej osoby – podnikateľa doručená notifikácia o doručení k platobnému rozkazu zo 16. marca 2020, ktorým bol zaviazaný zaplatiť žalovanému (v pôvodnom konaní žalobcovi) sumu 33 978,68 eur s príslušenstvom a náhradu trov konania.</p> <p>Predmetný platobný rozkaz bol doručený sťažovateľovi do elektronickej schránky fyzickej osoby – podnikateľa, ktorú si nekontroloval z dôvodu, že nebol takmer vôbec aktívny, teda nemal žiadnu vedomosť o tom, že by proti jeho osobe bola podaná žaloba a nemal ani vedomosť, že orgány verejnej moci doručujú súdne a iné dôležité písomnosti výlučne do elektronickej schránky, keďže mu žiadna informácia ani samotný platobný rozkaz zo súdu neboli doručované poštovými službami na adresu jeho trvalého pobytu.</p> <p>Predmetnú žalobu o obnovu konania okresný súd uznesením zo 14. decembra 2020 odmietol. Proti predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu JUDr. Ľudovíta Štangloviča včas odvolanie, ktoré bolo z elektronickej schránky odoslané splnomocnencom na preberanie a odosielanie podaní z predmetnej schránky – JUDr. Borisom Štanglovičom.</p> <p>Krajský súd podané odvolanie uznesením z 21. júla 2022 odmietol z dôvodu podľa § 359 CSP ako podané neoprávnenou osobou.</p>
z odôvodnenia	<p>Krajský súd sa pred samotným meritórnym prieskumom odvolacích námietok vysporiadal s tým, či odvolanie spĺňa formálne požiadavky, medzi ktoré nesporne patrí aj otázka, či odvolanie podal oprávnený subjekt – strana (§ 359 CSP), a dospel k záveru, že sa tak nestalo. Z výsledku overenia podpisov v elektronickej správe krajský súd zistil, že elektronické podanie z 26. januára 2021 označené ako odvolanie sťažovateľa nepodpísal kvalifikovaným elektronickým podpisom (sťažovateľ) ani jeho splnomocnený právny zástupca JUDr. Ľudovít Štanglovič (sťažovateľ v konaní predložil plnomocenstvo na zastupovanie advokátom JUDr. Ľudovítom Štanglovičom), ale Boris Štanglovič, teda fyzická osoba, ktorá nie je ani stranou konania, ani splnomocneným zástupcom niektorej zo sporových strán. Vzhľadom na uvedené krajský súd dospel k záveru, že odvolanie podané elektronicke 26. januára 2021 Borisom Štanglovičom je odvolaním podaným neoprávnenou osobou.</p> <p>Krajský súd tiež uviedol, že podpis odvolania neoprávnenou osobou nie je vadou odvolania, ktorú by bolo možné a potrebné odstraňovať postupom podľa § 129 ods. 1 CSP, pretože išlo o elektronické podanie vo veci samej, ktoré bolo riadne podpísané. Keby sa ale aj vychádzalo z toho, že toto elektronické podanie podpísané nebolo, súd by na neho nemohol prihliadať, pretože nebolo doplnené v listinnej podobe do 10 dní v súlade s § 125 ods. 2 CSP a súd v takom prípade na dodatočné doručenie podania nevyzýva.</p> <p>Pre úplnosť odvolací súd dodal, že keďže si sťažovateľ zvolil ako zástupcu advokáta (§ 89 ods. 1 a 3 CSP), o čom svedčí plnomocenstvo udelené JUDr. Ľudovítovi Štanglovičovi, ktoré dosiaľ nebolo odvolané, takže ani nemohlo skôr nadobudnúť účinnosť (§ 92 ods. 3 CSP), krajský súd ani nemal dôvod vychádzať z toho, že by Boris Štanglovič bol zástupcom sťažovateľa oprávneným podať odvolanie.</p> <p>Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd nazeral na splnenie formálnych požiadaviek kladených na podané odvolanie v súlade s aplikovanými právnymi predpismi, pričom ústavný súd nevidel v takto vykonanom výklade žiadne ústavnoprávne vybočenie. Na podanie odvolania je v zmysle § 359 CSP oprávnená strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté a má procesnú subjektivitu. Pokiaľ má strana zvoleného zástupcu na základe plnomocenstva (ako to je v prípade sťažovateľa), môže v jeho mene podať odvolanie tento</p>

	<p>zástupca, ktorý ho aj podpíše, alebo ho podá procesná strana sama a účinky spojené s odvolaním nastanú i v takom prípade. Ako z napadnutého rozhodnutia (čo sťažovateľ nijako nespochybňuje) vyplýva, sťažovateľ elektronicky podané odvolanie nepodpísal a neurobil tak ani jeho splnomocnený zástupca, ale úplne odlišná fyzická osoba, ktorá nie je procesnou stranou ani splnomocneným zástupcom v dotknutom súdnom konaní. Krajský súd sa však (a to je podstatné) zaoberal aj druhou alternatívou, a to absenciou podpisu elektronického podania, čo je pre prípad podpisu elektronického podania inou – treťou osobou legitímna interpretácia umožňujúca nesprávne použitý postup napraviť. Spôsob riešenia takej situácie je kogentne ustanovený zákonom (§ 125 ods. 2 CSP) a nemôže v preskúmvanej veci privodiť priaznivejší výsledok pre odvolateľa (sťažovateľa). Taký účinok je z hľadiska prieskumu ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia pre ústavný súd rozhodujúci.</p> <p>Výzva na odstraňovanie väd podania urobených vo veci samej v zmysle § 129 CSP (ako to požaduje sťažovateľ) prichádza do úvahy predovšetkým v prípade absencie niektorej obsahovej náležitosti stanovenej zákonom pre podanie. Za takú by bolo možné považovať aj absenciu podpisu toho, kto podanie urobil, čo však nie je prípad sťažovateľa, ktorého odvolanie bolo podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom úplne odlišnej fyzickej osoby. Ak by sa však brala do úvahy interpretácia situácie, ktorá nastala, priaznivejšia pre sťažovateľa, teda ako nepodpísanie elektronického podania, je riešená zákonom odlišne, ako si to predstavuje sťažovateľ, a to tak, ako je uvedené v závere predchádzajúceho bodu. Sťažovateľ nemôže zastávať názor, že výklad zákona musí odobriť evidentne nesprávny postup pri podaní odvolania za každých okolností.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že krajský súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, pričom jasne a zrozumiteľne vysvetlil, na akých skutočnostiach založil svoj záver o skutočnosti, že odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou. Vzhľadom aj na ďalšie (zástupné) okolnosti nemohlo dôjsť proti sťažovateľovi k porušeniu práva na spravodlivý proces ani k odmietnutiu spravodlivosti.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd postupoval pri rozhodnutí ústavne konformným spôsobom, sťažovateľom napadnuté rozhodnutie krajského súdu v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené, ale za také, ktoré zodpovedá obsahu základného práva na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o ústavnom súde.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>odvolanie-náležitosti osoba-neoprávnená podanie-s overeným elektronickým podpisom práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu</p>

<p>spisová značka</p>	<p>IV. ÚS 565/2022</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Poriadková pokuta</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Miroslav Duriš</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí</p>

dátum rozhodnutia	08.11.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	<p>Poriadková pokuta slúži na to, aby súd mohol vynucovať a upevňovať svoju autoritu všade tam, kde by mohla byť neprípustnými zásahmi ohrozená, a aby mohol pomocou tohto opatrenia zabezpečiť dôstojný a nerušený priebeh konania, a tým aj rýchlu a účinnú ochranu občianskych práv.</p> <p>Uloženie poriadkovej pokuty v už právoplatne skončenej veci sa prima facie neprieči už načrtnutému zmyslu daného poriadkového opatrenia, ktorým je zaistenie plynulosti postupu súdu v súdnom konaní, a nie je ani v zjavnom rozpore s jazykovým výkladom citovaného ustanovenia. Uvedený postup súdu pri uložení poriadkovej pokuty zároveň korešponduje so základnými princípmi Civilného sporového poriadku, konkrétne čl. 10 CSP, ktorý organizáciu priebehu konania zveruje do rúk súdu, ako aj čl. 17 CSP, ktorý zaväzuje súdy na urýchlenosť a hospodárnosť konania. Uvedenú požiadavku urýchlenosti a hospodárnosti konania je pritom potrebné vnímať nielen in concreto pre konanie v jednotlivkej veci, ale aj in abstracto pre konanie súdu pri výkone svojej právomoci vo všeobecnosti. Okrem toho zákonná právna úprava priamo počíta s úkonmi súdu aj po právoplatnom skončení konania v merite veci, napríklad v súvislosti s rozhodovaním o sume náhrady trov konania, aj preto nemožno splnenie záväzku súdu na urýchlenosť a hospodárnosť konania striktnie viazať na okamih nadobudnutia právoplatnosti konania v merite veci (§ 262 ods. 2 CSP).</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Napadnutým uznesením okresného súdu bola uložená poriadková pokuta sťažovateľke a sťažovateľovi ako právnenému zástupcovi sťažovateľky každému v sume 50 eur podľa § 102 ods. 1 CSP z dôvodu sťažovania postupu konania okresného súdu tým, že neuposlúchli príkaz súdu [písm. c)] a rušili poriadok a dôstojný priebeh pojednávania [písm. d)]. V odôvodnení okresný súd zdôraznil, že postupom právneho zástupcu žalobkyne došlo k sťaženiu postupu súdu, neuposlúchnutiu pokynu súdu, a tým nedôstojnému prístupu k súdu. Okresný súd zastával názor, že vedome nerešpektoval pokyn okresného súdu, bez právneho dôvodu a nedôstojným spôsobom sťažoval postup konania okresného súdu opakovanými podaniami – späťvzatiami žaloby, a to zrejme na účely množenia úkonov právnej pomoci v rozpore so základnými princípmi Civilného sporového poriadku (čl. 5, čl. 10 ods. 1 a čl. 17 CSP).</p> <p>Sťažovateľka zaplatila pokutu 7. júla 2022 a sťažovateľ 18. júla 2022.</p>
z odôvodnenia	<p>Vzhľadom na predmet rozhodovania vo veci ústavnej sťažnosti ústavný súd zdôrazňuje, že predmetom ústavného prieskumu sú, aj keď v obmedzenej miere, aj rozhodnutia všeobecných súdov o uložení poriadkových pokút. Ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti už vyslovil právny názor, podľa ktorého rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty je v zásade spôsobilé neprípustným spôsobom zasiahnuť do základných práv a slobôd účastníkov konania, a preto takéto rozhodnutie podlieha súdному prieskumu z hľadiska rešpektovania zásad spravodlivého procesu vo všetkých jeho aspektoch (m. m. I. ÚS 41/2015).</p> <p>Z uvedeného dôvodu sú na rozhodovanie súdov o uložení pokút primerane kladené požiadavky, ktoré sú vyvoditeľné zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Znamená to predovšetkým to, že takéto rozhodnutie musí mať zákonný podklad a nemôže byť prejavom svojvôle (m. m. IV. ÚS 53/2020).</p> <p>Vzhľadom na to, že predmetom ústavného prieskumu je rozhodnutie všeobecného súdu o uložení poriadkovej pokuty, ústavný súd poukazuje aj na zmysel a účel tohto sankčného opatrenia, ktorým je vytvorenie účinného mechanizmu slúžiaceho na vynútenie a upevnenie autority súdu, ktorého úlohou je zabezpečiť dôstojný a nerušený priebeh pojednávania vedúci k rýchlej a účinnej ochrane práv. Z ústavného hľadiska musí byť poriadková pokuta uložená v súlade so zákonom, musí spočívať na relevantných a dostatočných dôvodoch a pri jej uložení sa musí súčasne zachovať primerane vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami (vrátane sumy pokuty) a sledovaným cieľom (m. m. III.</p>

ÚS 67/2018, IV. ÚS 53/2020).

Základným predpokladom na vydanie rozhodnutia o uložení poriadkovej pokuty je to, že konaním alebo opomenutím dôjde k sťaženiu postupu konania všeobecného súdu. Svojou podstatou tak uvedené poriadkové opatrenie umožňuje zabezpečiť nerušený priebeh konania a súčinnosť strán sporu, resp. ich zástupcov a iných subjektov v prípade, ak títo nemajú záujem podieľať sa na prebiehajúcom konaní spôsobom, ktorý zákon upravuje, alebo ak by priebeh konania iným spôsobom sťažovali, predlžovali či dokonca marili (m. m. III. ÚS 346/2018).

Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza pri preskúvaní ústavnosti rozhodnutia všeobecného súdu o uložení poriadkovej pokuty do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného odôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom (m. m. I. ÚS 389/2017).

Uloženie poriadkovej pokuty okresný súd v konkrétnych okolnostiach veci odôvodnil s odkazom na § 102 ods. 1 písm. c) a d) CSP, podľa ktorého súd môže uložiť poriadkovú pokutu tomu, kto sťažuje postup konania najmä tým, že neuposlúchne príkaz súdu [písm. c)] alebo ruší poriadok alebo dôstojný priebeh pojednávania [písm. d)]. V konkrétnostiach akcentoval vedomé nerešpektovanie pokynu okresného súdu, ako aj sťažovanie postupu konania opakovanými podaniami – späťvzatiami žaloby.

Podľa ústavného súdu zo síce stručného, ale s prihliadnutím na procesný charakter rozhodnutia dostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva splnenie všetkých zákonných podmienok nevyhnutných pre možnosť vo veci konajúceho súdu poriadkovú pokutu za sťaženie postupu konania uložiť.

Zmyslom využitia poriadkového opatrenia je zabezpečiť plynulosť postupu súdu v súdnom konaní (m. m. III. ÚS 152/2017). Dôvodnosť uloženia pokuty sťažovateľom ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť ani spochybňovať. Reflektujúc postavenie ústavného súdu ako orgánu ochrany ústavnosti, jeho právomoc nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Úlohou ústavného súdu nie je ani náprava prípadných pochybení všeobecných súdov pri vydávaní procesných rozhodnutí. Rozhodovanie o poriadkových pokutách (procesné rozhodnutia) pred všeobecnými súdmi patrí jednoznačne do výlučnej kompetencie všeobecných súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania.

Poriadková pokuta slúži na to, aby súd mohol vynucovať a upevňovať svoju autoritu všade tam, kde by mohla byť neprípustnými zásahmi ohrozená, a aby mohol pomocou tohto opatrenia zabezpečiť dôstojný a nerušený priebeh konania, a tým aj rýchlu a účinnú ochranu občianskych práv.

Sťažovatelia v podstate namietajú, že uloženie poriadkovej pokuty nebolo dôvodné, keďže bolo vydané po právoplatnom skončení konania. V súlade so zákonným ustanovením § 102 ods. 1 CSP je *conditio sine qua non* uloženia poriadkovej pokuty sťaženie postupu konania súdu konaním alebo opomenutím, ktoré je demonštratívne uvedené pod písm. a) až e). Uloženie poriadkovej pokuty v už právoplatne skončenej veci sa *prima facie* neprieči už načrtnutému zmyslu daného poriadkového opatrenia, ktorým je zaistenie plynulosti postupu súdu v súdnom konaní, a nie je ani v zjavnom rozpore s jazykovým výkladom citovaného ustanovenia. Uvedený postup okresného súdu pri uložení poriadkovej pokuty zároveň korešponduje so základnými princípmi Civilného sporového poriadku, konkrétne čl. 10 CSP, ktorý organizáciu priebehu konania zveruje do

rúk súdu, ako aj čl. 17 CSP, ktorý zaväzuje súdy na urýchlenosť a hospodárnosť konania. Uvedenú požiadavku urýchlenosti a hospodárnosti konania je pritom potrebné vnímať nielen in concreto pre konanie v jednotlivých veciach, ale aj in abstracto pre konanie súdu pri výkone svojej právomoci vo všeobecnosti. Okrem toho zákonná právna úprava priamo počíta s úkonmi súdu aj po právoplatnom skončení konania v merite veci, napríklad v súvislosti s rozhodovaním o sume náhrady trov konania, aj preto nemožno splnenie záväzku súdu na urýchlenosť a hospodárnosť konania striktno viazať na okamih nadobudnutia právoplatnosti konania v merite veci (§ 262 ods. 2 CSP).

Sťažovatelia síce boli v reakcii na podané späťvzatie žaloby, ako to zo zistení ústavného súdu vyplýva, vyznamenajú o tom, že predmetné konanie je právoplatne skončené, a preto nie je dôvod rozhodovať o späťvzati žaloby až 31. mája 2022, t. j. po doručení v poradí druhého späťvzatia žaloby, táto skutočnosť však nie je pre ústavnú udržateľnosť uloženia poriadkovej pokuty právne relevantná. Aj keď okolnosť nadobudnutia právoplatnosti konania nebola zistiteľná z elektronického spisu, pričom sťažovateľom nebola doručená doložka právoplatnosti, sťažovatelia mohli nahliadnutím do spisu v období pred podaním opätovného späťvzatia žaloby zistiť (najneskôr 24. mája 2022 – bod 7 tohto uznesenia), že k doručeniu platobného rozkazu žalovanej v napadnutom konaní došlo, pričom odpor proti platobnému rozkazu nebol doručený, takže napadnuté konanie je právoplatne skončené. Úkony právneho zástupcu strany v spore sa pritom nemôžu opierať o domnienky, ale o konkrétne skutkové okolnosti, pretože len tie možno následne subsumovať pod príslušnú právnu normu.

Postavenie ústavného súdu ako ochrancu ústavnosti determinuje aj rozsah jeho prieskumnej činnosti pri výkone právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedeného zároveň vyplýva, že ústavnému súdu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov, čoho sa vo svojej podstate sťažovatelia domáhajú, keď nepriamo od ústavného súdu požadujú preskúmanie obsahu v poradí druhého späťvzatia žaloby. Ústavný súd by sa pripustením možnosti prehodnocovať skutkové zistenia inštaloval do pozície orgánu odvolacieho, a to dokonca za situácie, keď procesno-právna úprava v konkrétnej veci preskúmanie odvolacím súdom nepripúšťa. Pre ústavnú udržateľnosť samotného skutkového záveru okresného súdu pritom postačí to, že vychádzal z konkrétneho zákonného ustanovenia determinujúceho ako obligatórnu všeobecnú náležitosť podania urobeného v prebiehajúcom konaní uvedenie spisovej značky (§ 127 ods. 2 CSP). Aj preto je skutkový záver okresného súdu o tom, že v poradí druhé späťvzatie žaloby bolo zjavne označené spisovou značkou napadnutého konania (uvedené nespochybujú ani sťažovatelia), ku ktorému bolo priradené, ústavne udržateľný.

Na podklade uvedeného ústavný súd, berúc do úvahy relevantnú časť odôvodnenia, ako aj predbežné závery k jednotlivým námietkam, konštatuje, že dôvody uvedené v napadnutom uznesení sú dostatočné na záver okresného súdu o tom, že k sťaženiu postupu konania zo strany sťažovateľov podávajúcich opakovane späťvzatia žaloby došlo. Relevantná časť odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu nedovoľuje prijať záver o tom, že zo strany okresného súdu došlo k extrémnemu vybočeniu zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd. Námietky, ktoré sťažovatelia v ústavnej sťažnosti predostreli, neobsahujú takú argumentáciu, ktorá by bola spôsobilá prerokovávanú vec posunúť do ústavnoprávnej roviny. Poriadková pokuta bola uložená v súlade so zákonom, jej uloženie spočíva na relevantných a dostatočných dôvodoch a jej suma je primeraná sťaženiu postupu konania okresného súdu.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že niet takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu a základným právom sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani právom na spravodlivé súdne konanie

	podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť ústavnému súdu k záveru o ich porušení, preto ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	žaloba-spät'vzatie zákonnosť pokuta-poriadková

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.